

Szerkesztőségi iroda:
 Nagybecskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám,
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
 hová a hirdetések, az előfizeté-
 sek és a lap szétküldésére vo-
 natkozó felszólalások intézendők.
 Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 33. szám.

Előfizetési árak:
 Egész évre ——— 24 kor.
 Félévre ——— 12 .
 Negyedévre ——— 6 .
 Egy óra ——— 2 .
 — Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik
 vasár- és ünnepnapok kivételével
 mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, február 11.

A háboru tüzeiben.

Nagybecskerek, február 11.

Folyik immár a nagy harc a világ tulsó felén. A japánok és oroszok összemérik fegyvereiket, hogy erőhatalommal döntsek el uraságukat ott Ázsia keleti részén.

Messze van tőlünk a háboru színtere, de egy ilyen harcnak hullámai óriásiak s nem lehet tudni, mikor csap el felénk. Közönyösen tehát nem viselhetünk iránta s azért érthető várakozással néztünk külügyminiszterünk nyilatkozata elé, hogy tájékoztatást kapjunk tőle Magyarország és Ausztria álláspontjáról és szerepéről a távoli világháboruban.

Ezt a tájékoztatást tegnap megkaptuk. A magyar delegáció külügyi albizottságának tegnapi ülésén nyilatkozott ugyanis Goluchowski gróf külügyminiszter a kelet-ázsiai háborúról s ez a nyilatkozat kétségtelenül megnyugtathat bennünket. A külügyminiszter mindenekelőtt kijelentette, hogy mostanáig természetesen nem bocsátkozhatott a kelet-ázsiai kérdésbe, mert a tárgyalások még kezdetleges stádiumban voltak és az eredmény még nem volt előre látható.

Ma azonban kijelentheti, hogy mi ép úgy, mint a többi hatalom, el vagyunk tökéve a küzdelemben a legnagyobb fokú semlegesség megővésére és arra, hogy a küzdelemben egyáltalán nem avatkozunk bele. Mi a konfliktusban egyáltalán nem vagyunk közvetlenül érdekelve.

A mi azt a kérdést illeti, hogy mily módon örizzük meg a semlegességet a mindkét féllel szemben való egyenlő eljárással, a neutralitás azt kívánja, hogy egyik félnek sem szállítunk fegyvert, élelmet vagy más egyebet, mi a háboruban szükséges és egyik felet sem részesítjük előnyben.

Ez azonban nem zárja ki, hogy ne engedjük meg, hogy a monarchia területén az egyik vagy másik ország rendelkezéseket tessen.

Hogy e kérdés a jelen esetben hogy fog szabályoztatni, a miniszter most még nem mondhatja meg. Ezt még előbb meg fogja beszélni a két kormányfővel. De már eleve figyelmeztet arra, hogy a semlegesség nem állhat abban, hogy mindent elzár az ember a hadviselő felek elől.

Gazdasági szempontok is játszanak szerepet. A görög-török háboru alkalmával nem volt kivételi tilalom sem lóra, sem fegyverre, sem pedig élelmiszerekre. Mődjukban állott a görögöknek és törököknek, hogy szükségleteiket megrendelheték. A miniszter ismételtent utalt gazdasági érdekekre és megjegyezte, hogy nem volna helyes, ha elhagynánk veszni termelőink nyereségét, mely az ilyen konstellációkból folyhat Téves az a lapjelentés, hogy Japánban elvállaltuk az orosz érdekek védelmét. Az orosz kormány ezt nem kérte tőlünk. Hir szerint Franciaországot bizták meg ezzel a védelemmel, a mi, tekintettel az Oroszország és Franciaország között levő szerződéses viszonyra, természetes volna.

Ami most a háboru tüzeiben veszedelmes színben feltüntetett Balkán félszigeti akciót illeti, arról konstataulta a külügyminiszter, hogy az Ausztria-Magyarországtól és Oroszországtól a Balkánon kezdett akció tisztán békéltető és hogy sem nekünk, sem Oroszországnak nem szándéka a beavatkozás. Oroszország ma is oly nagy érdeklődéssel kíséri ez akciót, mint előbb. A miniszter nem hiszi, hogy a kelet-ázsiai háboru Oroszországot annyira megbéníthatná, hogy ez által a balkáni események iránt való érdeklődése csökkennék. Tehát előre nem látható, hogy a kelet-ázsiai bonyodalmak következtében ez irányban

más megegyezés jönne létre. Oroszország ezután is karöltve fog velünk együttműködni az általunk kidolgozott tervezet keresztülvitelében.

Ezek a kijelentések tehát kétségtelenül megnyugtathatólag hathatnak reánk s figyelemmel, de félelem nélkül nézhetjük a két hatalom tusáját a messze keleten.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/5 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **A T. M. K. E. közgyűlése.** A torontál-megyei magyar közművelődési egyesület f. é. február hó 21-én tartja rendes évi közgyűlését Nagybecskereken, a vármegyeház nagytermében, melyre az egyesület tagjait meghívja az elnökség.

— **Nagy Vazul napja.** Görög keleti polgártársaink holnap ünneplik meg Nagy Vazul patriarcha napját. Ez alkalommal délelőtt 10 órakor úgy a belvárosi, valamint a váralja-utcai gör. kel. templomokban ünnepi istentisztelet lesz.

— **A megyei Vörös-kereszt köréből.** Torontál vármegyében Orlováton új vörös-kereszt fiókegyesület alakult; elnöke lett Damjanov Milivoj községi bíró, társelnöke Radojesevits Dusan helyettes jegyző, jegyzője Dudvarski Szilárd, gazdája Stefanovits Vazul, pénztárnoka Borin István és választmányi tagjai: Miskov Velykó, Radoszavlyev Dusan, Sztjokovits Mladen, Drndarszki Vazul és Polonyi Pál.

— **A csanádi egyházmegye zarándoklata Rómába.** Dessewffy Sándor csanádi püspök mint ismeretes elhatározta, hogy egyházmegyéje papjaiból és híveiből (a kikhez az egész országból bárki csatlakozhat) zarándoklatot vezet Rómába a szentatyá, X. Pius pápa elé. A zarándoklat indul folyó évi április 12-én Budapestről. Résztvételi árak: I. osztályon 285 korona, II. osztályon

A „TORONTÁL“ tarcaja

Marcelle.

Színhely: Courbevoie városkának egy utszéi kis házikója, a vasút pályaudvari szomszédságában. Szép őszi reggel, nyolc órakor.

Marcelle Verdyait, 25 éves. — Szelíd, kellemes, már kissé hervadt alak.

Verdyait-né, 48 éves. — Elgyötört, lángoló és komor arc: ragyogó szem, csillogó fogak. A szürke csikokkal kevert sűrű barna hajzat sörénymódra hullámszik egy csipkével szegett rózsaszín vánkoston.

A hölgy fekszik és gondolkozó kifejezéssel egyenesen néz maga elé.

Joséphine, 32 éves. — Vörös haja, jól megtermett cselédleány. Meztelen karja skarlátpiros, keze violaszín. Tenyeres-talpas, falusi szolgálo.

Bejön Verdyait-né szobájába és egy tálcát hoz, melyen kávé és cukortartó, ezüst tejes kanna, egy finom sörécske és néhány vajás sütemény gondosan van elrendezve.

Marcelle (halkan Josephine-hez): A tálcát tegye csak az asztalra. Talán rá tudom venni a mamát, hogy egyék valamit.

Joséphine: És a kisasszony vonatja?

Marcelle: Majd a kilenc óra tíz perci vonattal fogok elmenni. Ma reggel mindössze két tanítványomhoz kell mennem, egyikhez tizkor, másikhoz negyed tizenkettőkor. Nem nagyon sietős a dolgom.

Joséphine: Egy órakor aztán holtra fáradtan fog visszajönni, ugy-e?

Marcelle: Igen; ebédre haza jövök.

Joséphine: (foga közül morog.) Persze, megint megpróbálja rávenni a mamáját, hogy egyék valamit, aztán megkínóztatja magát mindenféle ostobaságokkal... Persze, persze!

(Vállat vonva leteszi a tálcát, s kimegy.)

Marcelle (az anya ágyához megy): Jó reggelt drágám!

(Meg akarja csókolni, de Verdyait-né elfordítja fejét.)

Verdyait-né: Jó reggelt kisasszony.

Marcelle: Nézd, itt a reggeli. Éhes vagy?

Verdyait-né: Miért kérdi? Hiszen jól tudja, nekem nem szabad éhesnek lenni.

Marcelle: Van itt kávé, tej és vajás sütemény, mind jó meleg. Hiszen szereted a vajás süteményt; no, vegy egyet!

Verdyait-né (eltolja a tányért): Köszönöm! Ő... ő is látta ezeket a süteményeket?

Marcelle: Kicsoda?

Verdyait-né: Marcelle.

Marcelle: Magam sütöttem.

Verdyait-né: Akkor jó! Mert ha Marcelle látta volna őket, nagyon dühös lenne; képzelje csak, Marcelle azt akarja, hogy egyáltalában semmit se egyem!

Marcelle: Ugyan mama, igyál egy kis tejet!

Verdyait-né: Nem! Az a Marcelle napokig igy hagy, minden taplálék nélkül... Hát nem iszonyatos? Egy leány, aki igy bánik az anyjával. Valóságos szörnyeteg, nem igaz?

Marcelle: Ha legalább egy kertyocska tejet tudnál lenyelni. Egy kertyocskát! ez csak nem sok, próbáld meg mama! végy erőt magadon, kérlek, kérlek!

Verdyait-né: Hagyjon nekem békét; nem akarok. (Titokzatosan.) Marcelle bizton azt reméli, hogy meghalok; meg akar tőlem szabadulni... Terhére vagyok neki, tudja, terhére vagyok azóta a börtönhistória óta...

(Marcelle reszket és egy tekintetet vet az ajtó felé, melyen Joséphine kiment.)

Verdyait-né: Mit néz?

Marcelle: Semmit!

Verdyait-né: De igen! Az ajtóra nézett. Gondolja, hogy Marcelle hallgatózik?

Marcelle: Nem!

Verdyait-né: Nézze meg, nincs-e az előszobában.

Marcelle. Felesleges megnéznem...

Verdyait-né (hevesen): Azt mondom, nezz meg, hogy Marcelle nincs-e az előszobában! Engedelmeskedjék a szavamnak! Akarom!

(Marcelle keresztülmegy a szobán és egészen kitarja az ajtót.)

Verdyait-né! Nos?

Marcelle: Senki.

Verdyait-né: Nem bujt el valami sarokba?

Marcelle: Nem.

Verdyait-né: Becsületszavára mondja?

Marcelle: Becsületszavamra.

Verdyait-né: Akkor hát jöjjön, jöjjön mellem... el akarok beszélni valamit... meg szeretném mondani, hogy megértse... (Erősen ránéz a leányra.) De ugy-e nem mondja meg Marcellenek?

Marcelle: Egy feltétel alatt! ha tudniillik eszel valamicskét. Csak ezt a darabka kenyéret... No, harapj hele... Milyen csinos fogcskáid vannak, drága anyácskám! Az enyémnél is fehérebbek! Nézd csak milyen aranyzine van a kenyérnek...

Verdyait-né: Aztán igazán szeretné, ha meginnám a tejet?

Marcelle (összekulcsolt kezekkel): Kérlek, kérlek!

Verdyait-né: No hát egy kanállal nem bánom, de csak egygyel!...

(Marcelle kanalankint ad neki tejet, mint a kis gyermeknek szokás.)

Verdyait-né: Elmondom, amit akartam. Egy büntényt követtem el valamikor. De hogy mikor? Ah! azt elfelejttem!... Megöltem... Hogy kicsodát, arra nem emlékszem többé. Egy férfi volt, egy fiatalember, ugy tetszik mintha... hát régen volt, nagyon régen!... Elég az hozza, elfogtak, börtönbe zártak. Ott aztán nagyon rosszatam és sokat szenvedtem, mert nagyon isszagu volt az ágyneműm. Nem tudom, ön is észrevette-e már, hogy ami a testemhez ér, arra nagyon kényes vagyok... Látja a vánkoston t? Legfino-

225 korona, III. osztályon 150 korona. Ezen összegben befoglaltatnak a vasuti költség Budapest-Rómába és vissza, valamint a lakás és teljes ellátás költségei Rómában 5 napon át. A ki a zarándoklatban részt venni óhajt, az bővebb fölvilágosítást nyerhet a zarándoklatot ismertető füzetből, a melyet a temesvári püspöki iroda bérkinek, aki azt kéri, megküld. Jelentkezéseket elfogad a menetjegyiroda Budapesten, IV., Vigadó-tér 1., Dr. Kiss János praelatus. Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 5/a és a püspöki iroda Temesvárt.

— **Uj postahivatal.** A temesvári m. kir. posta- és távirat-igazgatóság közli, hogy Torontálvármegye „Szerbkeresztur” községében működő postai ügynökséget folyó évi február 10-én postahivatalá alakították át. Az új postahivatal level, pénzes és csomagküldemények, 1000 koronáig terjedő postautalványok, utánvételek és postai megbízások felvételével továbbításával és leadásával, továbbá postakarék-pénztári teendőikkel van megbízva.

— **A sorozás elhalasztása.** A honvédelmi miniszterium a sorozások újból való elhalasztása tárgyában körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz. Utasítja benne a miniszter a törvényhatóságokat, hogy miután az országgyűlés mind-egyik nem szavazta meg az 1903. évi újoncokat, dolgozzanak ki új sorozási tervezeteket. Ezek az új tervezetek pedig úgy készítendők, hogy egyik szerint a sorozás március 21-től április 30-ig, a másik szerint április 6-tól május 10-ig legyen fogaratosítható. A terveket e hó 29-ig kell a miniszteriumhoz beterjeszteni.

— **Valaszások a békes-bánati egyházmegyében.** A Széll Ákos szegedi kir. közjegyző és egyházmegyei főjegyző elhunytával megüresedett állások betöltése céljából megjelent szavazás eredménye most lett nyilvánossá. A beérkezett szavazatokat a múlt héten bontotta fel az esperesi hivatal. Főjegyzővé dr. Baksa Lajos ügyvéd lett, tanácsbíróvá pedig dr. Csathó Zsigmond, Csongrádmegye főispánja. Az eredményt a vasarhelyi egyházmegyei közgyűlésen fogják kihirdetni.

— **A Harmónia mulatsága.** A nagybecskereki Harmónia férfi-dalegyület február 16-ikán farsang utolsó napján jó kedvű mulatságot rendez. A gazdag programmu multság iránt igen élénk az érdeklődés.

— **Tavaszi záporban.** A csillagászatot közönségesen a legfontosabb és a legszavahibetőbb tudományok szókészletének tartani, az idén azonban nem lehet hinni már az astronomiának sem. Mert úgy tanítják az iskolákban és úgy írják a kalendáriumban, hogy december 21-től március 21-ig tart a tél — de hát ki hiszi ezt el még a leg-hosszabb szakállú tudósok is ma, mikor napok óta tavaszi zápor zuhog a nyakunkba. Hirtelen, nyoma sincs a hónak, jégnek, úgy elveszett mint őszi reggel a kelő nap fényében a lehellet. A sok szegény ember derülten újságolja a maga formájú szegénynek, hogy csak kenyér után kell már lábalni, fűtől gondoskodott a jó Isten. Csak a szénkereskedő sipitözik, hogy nincs a teremtés-

ben vesztes, csak ő s csak a kételkedők lesik az időjelezt: ugyan mondja-e már megint a fagyot? Mert az kellene a dolgok természetes rendje szerint, hiszen ha most tavasz van, májusban lesz haragos a tél s elfagy az élet, a kenyér. Mert, szokás-mondás, nem eszi meg a farkas a telet.

— **Beszéda.** Megirtuk, hogy a gör. kel. szerb egyházi dalárda e hó 21-én este 8 órakor tartja meg beszédjét a Lloyd-társulat termeiben. A rendezőség most állította össze a műsort, a mely a következő: 1. Marinkovics: „Ocsenás”, vegyeskar. 2. Dr. Kosztics L. „Melodrama”, előadja Gresics Kozsara urhölgy. 3. Zenkó: „Nebo plavo” női kar. 4. Czé: „Nesto szi retvi htela” bariton-szólo. énekl. Raits Milan. 5. Tolinger: „Napred” férfikar. 6. Mokranjac: „III. „Rukovet”. 7. Előkép. 8. Tanc. Helyárok: Zsölyeszék 3 kor., elsőrendű ühölgy 2 kor. 40 fillér, másodrendű ühölgy 2 korona.

— **Segítség a póttartalékosok családjainak.** A most bevonult póttartalékosok családjainak segítségére a torontálmegeyi takaré- és hitelbank igazgatósága 30 koronát küldött be szerkesztőségünkhez.

— **Köszönetnyilvánítás.** „A nagybecskereki első katonai hadastany és betegsegélyző-egylet” e hó 7-iki táncvigalma alkalmából a következő adományozások történtek: Krumenacker Anna 6 korona, dr. Perisics Zoltán, M. N., Kellner József 5—5 kor., Stagelschmidt János 4 kor., Szabó Ferenc piébanos, Kühn János, dr. Stein, Meska Örnagy, Mayer János, Groszmaier, Réber Ferenc, Molnar Lőrinc 3—3 kor., Kovács Gedeon, Grünzweig H., Wilhelm Ferenc, Watzke F., Novák J. C., Eckstein borkereskedő, Weiterschan Péter, Pierre János, ifj. Anna József, Konya Ferenc, Szabó Albert, Varga Karoly, Kadisburger Lipót, Giffinger, Klászky, Strefl, Benkovic Miklós, Szlavikovsky szászados, Magos, Gerold Jakab, Walzer Jakab, Grünbaum Vilmos, Schindler Béla, Hubert Gusztáv, Kokits A. F., Weisz Izidor, Pohl J., Mocsányi, Kugler Sándor, Hiller József és fia, Mayer Rezső, Löw Kálmán, Lipsz Illés 2—2 kor. Plichta Józsa 1 kor. 60 fillér, Wandel János 1 kor. 20 fillér, Seprős Valter, Löwy, Schwirtlich Alajos, Bartha Bernát, dr. Magyar Károly, Beck Gyula, Perger Rezső, Muth Antal, Heinermann, Bichler J., Wendler Gyula, Bakalovits Plató, Szalma Pál, Stempel, Szöllösy Károly, Schenk H., Billitz J., Csizsar József, dr. Kuszling János 1—1 kor., Siehe Kelemen, N. N., Csada Károly, J. S. 60—60 fillér, Brune G., Ambrózy István 50—50 fillér, Götter János, Tolveth J., Schwarz Pál, Horthy János, Stein Jakab, Moldoványi László, Heller Dávidné, 40—40 fillér, Pretz Gyula 30 fillér, mely adományokért hálás köszönetet nyilvánítja az einökség.

— **Mulatságok a vidéken.** A beresztóci mükedvelő-társaság február 13-án Beresztócon, a Buchner-féle vendéglőben mükedvelői előadással egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. Az estély műsora a következő: 1. „Pasztorenek” Kreutzer-től, éneklők a mükedvelők. 2. „Die Klavriasparchie”. Vigjáték Bergmantól, előadják: Wiener Mátyás,

Merkle Marton, Liebott János, Zellenkovics Ferenc, Zellenkovics Henrik és Buchner Jani. 3. „Ha már enyém a szived”. Dal a Boccaccio operettéből. Előadja: Czarina Szilárd fuvalan, Madai Béla harmóniumon, Petcu Valer hegedűn. Ezt követi a táncmulatság. Beiepő díj szemelyenkint 1 kor. Kezdeté 8 órakor. A tiszta jövedelmet a szegény gyermekek felruházás alap leteleítésére fordítják.

Az antalfalvai és pancsovai járásban levő m. kir. postamesteri kar 1904. évi február hó 21-én Antalfalván, a Haas-féle szaloda összes helyiségeiben a postamesterek menedékháza és nevelőintézete javára zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor. Személyjegy 1 korona. Tulfizetéseket köszönettel fogadják és hírlapilag nyugtazzák. Az esetleges adományok és előre váltott belépőjegyek díját Schwarz Adolf antalfalvai postamester urhoz kéri küldeni.

— **Farsang.** Az idei farsangot az eddigi bejelentések szerint a következő mulatságok töltik ki:

Február 13: Az ifjusági egyesület estélye.
Február 15: A német olvasókör táncestélye.

Február 16: Beszéda.
Február 16: A „Harmonia” férfitáncjux-estélye.

Irodalom.

* **Kérelem a magyar hölgyekhez.** A közel jövőben „Magyar Hölgyek Világa” címmel egy nagyobb szabású mű fog megjelenni, a melyben — társadalmi, lélektani és lelkiismeretbeli kérdésekben tárgyalva — megírásra kerül a hölgyek világát érintő minden probléma s első sorban maguknak a hölgyeknek tollából. A kedély, érzelem és gondolkodás világát, szíveit, a lelkét a hölgyeknek óhajjuk művészetébe fektetni. Ennyi — hisszük — elég a kiváló érdekesség és vonzó tartalom jelzésére. Kérjük a hölgyeket, kegyeskedjenek cimeiket velünk tudatni, hogy a témákat közli levek szétküldhetők legyenek. Megírásuk a „Magyar Hölgyek Világa” szerkesztősége Szolnokon, Rékasi-ut 29. sz. alá (Jász-Nagykun-Szolnokvármegye) intézendők.

* **Egy esztendő.** Mint minden évben, az idén is megjelent Lampel-Wodianer udv. könyvkereskedés 1903. évre szóló Kiadói Jelentése. Száraz bibliografiai adatok gyűjteménye ez a jelentés, de eleven bizonyossága annak a nagyszabású kiadói tevékenységnek, amelyet ez a modern magyar kiadó cég kifejt, tevékenységét elváhatatlanul összekapcsolva az ország szellemi fejlődésével. A Remekírók Képes Könyvtára című ötvenkötetes gyűjtemény tavaly het utabb kötettel szaporodott (XV—XXI. kötet). A magyar és a külföldi klasszikusok ez első magyar képes kiadása ekkép maris díszes könyvtári alkot. Uj nagy vállalata a cégnek a Művészeti Könyvtár, művészeti monografiák gyűjteménye. Ezt a hézagpótló vállalatot koronghi Lippich Elek szerkeszti, s a vállalat eddig megjelent három kötete osztatlan tetszéssel és elismeréssel találkozott. A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára (szerkeszti Lóczy Lajos) egy újabb kötetet gyarapodott. Van eddig három kötete. Előkészületben van egész sor újabb kötet. A Festőművészet Remekjei (dr. Terey Gábor bevezetésével, szövegmagyarázattal), újabb két sorozattal szaporodott az elmúlt év során. Eddig összesen 120 klasszikus festmény remek színes reprodukcióját tartalmazza. A Magyar Könyvtárnak újabb 47 szama jelent meg. Ujévig a népszerű jeles gyűjteménynek 364 szama jelent meg. Regények, elbeszélések, színművek, költemények, politikai és egyéb ismeretterjesztő munkák a legnagyobb változatosságban. A Fővárosi Színházak Műsora 24 számmal, a Népevelők Könyvtára 3 számmal, a Német Könyvtár 4, a Francia Könyvtár 7 számmal, az Iparosok Olvasótára 12 számmal bővült. A Magyar Kereskedők Könyvtára, a cég tavaly megindult új népszerű vállalata, 17 számmal került forgalomba. Külön kiemeljük a cég új szótárait: Theisz Mátikásy féle nagy francia szótár első részét, a francia-magyar

malabb battiszt szövevel van behuzva, rózsavirágjal beillatosítva... Lássá ezt kedvesem...! Olyan könnyen felizzul a szívem... A börtönben egészen penész- és rohadtszagu volt az ágyam... Irtózatos volt!... Aztán éjszaka csupa állat szaladgált a cellamban, gyorsan szaladgált, nagyon gyorsan... Hallottam, amint szaladgáltak... egyiknek puha volt a lába, másidnak körmös, úgy szaladgáltak mindenféle... Féltem tőlük nagyon, de azágy-neműbe nem mertem nyomni az arcomat... mert rossz szagu volt... rettenetes rossz szagu! Beteg lettem. Aztán egy másik börtönbe tettem. Oh! abban a másik börtönben milyen jalkiáltásokat hallottam, milyeneket!...

Egyszer aztán értem jött Marcelle; de nem a Mahler-utcai lakásunkba vitt vissza, hanem ide hozott ebbe a kis házba, aztán elutazott; egész egyedül hagyott itt... és soha sem jön hozzám... Azt hiszem, éhen akar elveszteni, hogy levezekeljem a bűnömöt... amire már nem is emlékszem többé...

— Ezt akartam önnek megmondani... de várjon csak!... Még mást is akarok mondani. Kérdezni akarok valamit... De ugy-e, nem fog haragudni érte?

Marcelle, (könyveit visszafojtja): Jól tudod, hogy sose haragszom.

Verdyait-né: Azt akarom kérdezni, hogy miért... miért tegez ön engem? Igenis, miért? Miért szólít mamajának? Talán az anyjához hasonlítok! Ön talán elvesztette az édes anyját? Marcelle: Nem! nem! nem vesztettem el. Még él! Él! Oh! mamám, kedves mamám, nézz reám, néz a leányodra, ismerj reám!

(Meg akarja csókolni.)

Verdyait-né (visszahuzódik): Oh! ne, ne! Hagyjon engem! Nem ér ez semmit; utálok a csokolozást, az aradozást, az érzékenykedést... Fel fogok kelni. Csöngesse be azt a vörös leányt, a konyhaedények szemtelen mosogatóját, aztán hozasson velem meleg vizet. Mert most már nincs

szobalányom. Marcelle nem türi, hogy szobalányom legyen. Aztán egy ilyen bütykös kezű cseled a szolgálatom.

Marcelle: És én, mama: én is kiszolgálak. Verdyait-né: Igen, ön nagyon kedves, nagyon lekötelező; azt teszi, amit Marcelle-nek kellene, ha nem távozott volna el mellőlem... De inkább elment az apjával, és a bátyjával, Roger-val... Világos, mint a nap! És ha meghalok, mindnyaján örülni fognak.

Joséphine (hozza a meleg vizet): Ha a kilenc óra tíz perces vonattal akar elmenni a kisasszony, akkor jó lesz sietni. Már csak öt perc hja.

Marcelle: Csak fölveszem a kalapomat.

(Kimegy a szobából.)

Joséphine (Utána megy): No evett valamiesket?

Marcelle: Nagyon keveset... nagyon keveset! Attól tartok, hogy szegény mama egészen el fog gyengülni!

Joséphine: De ahhoz mindig lesz ereje, hogy folyton veszekedjék.

Marcelle: Oh! a mama nem rossz lelkű!

Joséphine: De jó se ám! A kisasszony is majd meglátja! majd meglátja! (Átad egy hangjegyekercset.) Itt van tessék!

Marcelle: Köszönöm! Csak a mamát ne hagyja magára! Kérem! (Sietve eltávozik. Joséphine felmegy a lépcsőn és magában elmélkedik.) Bizony furcsa dolgok történnek a világon. Ez a Marcelle kisasszony okos leány létere agyon dolgozza magát ezért a bolond asszonyságért, pedig annak halvány sejtelve sincs, hogy mit tesznek érte! Mindent elvon magától, csak az anyjának meglegyen a kényelme, aztán egy nyomorult „köszönöm”-re sincs kilátása!... Hej! hej! Miért is nem teszi a mamáját valami kórházba, ahol hideg vízzel locsolgatnak és külön ingeket adnának rá... Tán még használna is a bajának, az ám!...

Jeanne Marni.

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

Bizonyítvány kelt Bécsben,
1887. júl. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizet nem elégségesek. A foghúson mindig újlag keletkező artalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban oly frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturálmokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

részt, a Radó Antal féle idegen szavak szótárát és a Szöke-Schmidt-féle latin-magyar és magyar-latin szótárát. Mind csupa kiváló munka. Végül említjük a cég egy hatamas hézagpótló kiadványát, a Scha k Jónás-féle magyar és német kereskedelmi levelezés kezikönyvét. Szakonként tekintve 95 szépirodalmi munkát, 5 művészeti, 6 jogtudományi, 92 nyelvtudományi, 18 történelmi, 37 fölrajzi, 21 természet- és orvostudományi, 17 mennyiség-tani, 3 hittani, 3 gazdaságtani, 23 ipar- és kereskedelmi, 31 ifjúsági iratot, 20 vegyes munkát adott ki a cég, beleértve a bizományba veit műveket is. Összesen tehát 395 műről számol be a cég 1903. évi működéséről szóló kiadói jelentése.

Közgazdaság

Pirostarka tenyészbika-vásár Grabácon.

A torontálmezei gazdasági egyesület folyó évi február hó 21-én d. e. 9 órakor Grabácon díjazással egybekötött pirostarka tenyészbika-vásárt rendez, mely alkalommal a tenyészügyeknek teljesen megfelelő pirostarka bikák pénzdíjjal és elismerő oklevelekkel lesznek kitüntetve.

Ezen díjazással egybekötött vásárra elővezetheti saját nevelésű 14 hónapot meghaladó pirostarka bikáit bármely torontálmezei állattulajdonos. A köztenyésztésre alkalmas pirostarka bikákat a m. kir. állattenyésztési kerületi felügyelők legnagyobb részben meg fogják vásárolni. A bemutatott pirostarka bikák megírása, valamint az oda ítélt díjak kiosztása is, ez e célból alakult szakbizottság által azonnal a helyszínen fog eszközölni. Ha az állattulajdonosok az állatkisérők és a felhajtandó állatok számára elszállítását igényelnek, ezen körülményt jelentésükbe Grabác község előljáróságának. A vásárt meglátogatni szándékozók felkértek, hogy jövetelük idejéről Grabác község előljáróságát előre értesítsék, hogy az részükre a zombolyai vasúti állomáshoz kellő számú kocsi küldhessen.

Ezen immár IV-ik tenyészbika-vásár célja az, hogy a torontálmezei gazdasági egyesület támogatásával a kisgazdák által beszerzett bonyhádi fajta tehének felnevelt szaporulatait a kisgazdák értékesíthessék.

Torontálmezei gazdasági egyesület.

TÁVIRATOK

Az orosz-japán háború.

A japánok akciója.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból táviratozzák, Port-Arturnál a japánok tegnap többször megkísérelték a partraszállást, az oroszok azonban élénk tüzeléssel mindannyiszor megakadályozták.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Tókióból táviratozzák: Komukó bárót az Egyesült Államokba, Sukemacsa bárót Angliába küldötték fontos diplomáciai küldetésben.

Újabb elfogott orosz hajók.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint New-Yorkból jelentik, a „Varjak” nevű orosz hajó nem sülyedt el, hanem a japánok elvették. Ezenkívül a japánok még két orosz hajót fogtak el.

Harc Port-Arturnál.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: Az orosz hajóraj parancsot kapott, hogy vonuljon ki a nyílt tengerre és kényszerítse a japán hajórajt ütközetre. A hajóraj kivonulására a japánok felhagytak Port-Artur bombázásával és az orosz hajóraj ellen fordultak. Mindkét fél részéről heves tüzelés folyik.

Az orosz csapatok fővezérlete.

Budapest, február 11. (A „Torontál” ered. táv.) New-Yorki jelentések szerint Kuropatkin orosz hadügyminiszter az orosz szárazföldi hadsereg fővezérletének átvétele végett Kharbinba érkezett.

Pétvári jelentés szerint a szárazföldi és tengeri haderő főparancsnoki jogaival Alexejev tengernagyot ruházták fel.

Az oroszok győzelme.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Szentpétervárról táviratozzák, az oroszok Port-Arturnál nagy tengeri győzelmet arattak. A japánok vesztesége igen jelentékeny. Az orosz torpedók egy nagy páncélost és két cir-kálóhajót megfúrtak és elsüllyeztettek. Két japán torpedót halomra lövöldöztek, kettőt elsüllyeztettek, kettőnek pedig nyomá vesztett. A japánok közül 19 tiszt, 117 katona meghalt, 200 megsebesült.

Különböző jelentések.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból táviratozzák, a japánok Szöulban a felkeléseknek elejét veendő, falragaszokon tudatták a lakosságot, hogy nem lesz bántódásuk.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: Sanghái jelentések szerint a japánok a mandzsországi japán-hidat felrobbantották. A robbanás alkalmával 30 orosz életét vesztette.

Budapest, február 11. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Tókióból táviratozzák, a japánok megszállták Mazampát és egyúttal meg is erősítették, hogy támaszpontja legyen egy japán hajóhadnak, mint a katonaságnak.

Budapest, február 11. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Washingtonból táviratozzák, Oroszország semlegességre kérte fel az Egyesült-Államokat.

A delegáció.

Budapest, február 11. (A „Torontál” ered. táv.) Bécsből táviratozzák: A magyar delegáció hadügyi albizottsága Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott.

Münnich Aurél előadó kifejtette a csapatok elhelyezése kérdésében a szűkebb albizottság jelentését. Az előadó kérte a hadügyminisztert, hogy miért van évek óta Boszniában több magyar csapat mint osztrák.

A kérdésre Pitreich hadügyminiszter bizalmas felvilágosítást ad.

Ugron és Apponyi felszólalása majd Pitreich ismételt felvilágosításai után a szűkebb albizottság jelentését tudomásul vették s megújították a határozatot, mely szerint utasítatik a közös hadügyminiszter, hogy a hadsereg elhelyezésében történő változásokról az országos bizottságnak a jövő évben is jelentést tegyen.

Ezután Münnich Aurél előadó felvilágosításokat ad Okolicsányinak tegnapi észrevételeire és konstatálja, hogy az akadémiákban a magyar nyelven tanulók számára vonatkozó adatok a jelentésbe felvételnek.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből jelentik: A magyar delegáció első plenáris ülése folyó hó 15-én lesz, a mikor a külügyi költségvetést fogják tárgyalni, 15-én délután 4 órakor a tengerészeti albizottság fogja hitelesíteni Teleki Sándor gróf jelentését. A hadügyi előirányzat plenáris tárgyalására az osztrák delegáció hadügyi tárgyalásai után, körülbelül 22-ikén kerül sor.

A miniszterelnök utja.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tisza István gróf miniszterelnök ma este Gesztről ideérkezett s rövid idő múlva tovább utazott Bécsbe.

A delegátusok udvari ebédje.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a király a delegáció tagjainak február 22-én és 24-én ebédet ad.

Tisza Lászlóné temetése.

Budapest, január 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gesztről táviratozzák: özv. Tisza Lászlóné, a miniszterelnök

boldogult anyósát ma délután egy órakor helyezték örök nyugalomra a környék őrési részvéte mellett a családi sírboltban.

Örült a vasúti kocsiban.

Budapest, február 11. (A „Torontál” ered. táv.) Burián József gépészmérnökön a nagyváradi-budapesti vonalon utaztában hirtelen kitört az örültség. Burián rárontott a női szakaszban levő hölgyekre s kiakarta őket az ablakon dobálni. A nők sikoltozására az utasok lefogták az örültet s Budapesten átadták a hatóságnak.

Kettős rablógyilkosság.

Szeged, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az ó-kanizsai Adorján-csárdában az éjjel három vándorló meggyilkolta és kirabolta Pilibi és Harsai nevű sertés-kereskedőket. A gyilkosok a véres tett után elmenekültek s most Szeged felé üldözik őket.

Határozó-üzlet.

Budapest, február 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén az árak ismét emelkedtek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	8.37 — —
Buza (októberre)	8.13 — —
Tengeri (áprilisra 1904.)	5.36 — —
Zab (áprilisra)	5.72 — —
Zab (októberre)	— — — —
Rozs (áprilisra)	6.80 — —
Rozs (októberre)	— — — —

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: SOMFAI JÁNOS.

Med. univer.

Dr. Mandrovics Pal

ORVOS.

130-33

Rendel: 8-9. d. e., 2-4. d. u.

Árpád-utca 23. Risztics Pál házában.

Torontálvármegye alispánjától.

2620. sz. 1904.

157-31

Pályázati hirdetmény.

A nagybecskereki „József” közkórház-nál 1000 korona évi fizetéssel, szabad lakás, fűtés, világítás és élelmezéssel javadalmazott alorvosi állás megüresedvén, erre ezennel pályázatot hirdetek.

Az ezen állásra pályázók szabályszerűen kiállított kérvényüket, valamint képesítésüket igazoló okmányaikat hozzám folyó évi március hó 1-ig sziveskedjenek beküldeni, mert később beérkezett pályaművek figyelembe vehetők nem lesznek.

Nagybecskerek, 1904. február hó 9-én.

Jankó,
alispán.

Meghívás.

A „Nagybecskereki Kereskedelmi Csarnok” 1904. évi február 25-én d. u. 2 órakor a „Kereskedelmi Csarnok” helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a „Kereskedelmi Csarnok” tagjai tisztelettel meghívottnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. A választmány évi jelentése.
2. Az 1903. évi zárszámadás bemutatása.
3. Az 1903. évi költségvetés megállapítása.
4. Titkár, ügyész, esetleg pénztárnok, 2 számvizsgáló megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

Oldal Antal,
elnök.

Engelsmann Lajos,
h. titkár.

(154-1.1)

Értesitem a n. é közönséget,
 hogy a helybeli „József“ köz-
 kórházban volt lakásomat a
 kaszinóval szemben levő
 Bielik-féle házba (Rákóczy-
 utca) tettem át.
Dr. Steiner Gyula,
 közkórházi oszt. főorvos.
 Rendeles: d. u. 3-4.
 — Telefon 183. sz. —

(150-3.3)

Bérbe adás.

Az Uri-utcában fekvő, volt Schuvert-féle (földszintes) ház,
 áll 4 szoba és mellékhelyiségekből, az udvarban álló kis
 házban levő 2 szobával együtt, folyó évi május hó 1-től kezdve
 —: —: —: jutányosan bérbe adható. —: —: —:

Bővebb felvilágosítást ad

(155-3.2)

a Torontálmegyei takaré- és hitelbank.

Meghívás

a nagybecskereki takaré- és előlegezési társulata az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek,
 szövetkezet korlátolt felelőséggel

Nagybecskereken, 1904. évi március hó 13-án délután 3 órakor a városház tanácstermében megtartandó

XVII. rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. A jegyző kinevezése az elnök által.
3. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
4. Az igazgatóság üzletjelentése és az 1903. évi zárszámadás elő-
terjesztése s a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó javaslat.
5. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóságnak a felment-
vény megadása iránt.
6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság kiegészítése.
7. A cégjegyzésre jogosított igazgatósági tagok megválasztása.

8. Az egyes tag által megszerezhető üzletrészek legmagasabb
számának megállapítása.

9. A szövetkezet által felveendő kölcsönök legmagasabb összegé-
nek meghatározása

10. Az engedélyezendő kölcsönök és előlegek kamatlábának meg-
határozása.

11. A pénztári felesleg mikénti kezelésének megállapítása.

12. Az évi mérlegek felülvizsgálatánál közreműködő igazgatósági
és felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíjának megállapítása.

Kelt Nagybecskereken, az igazgatóságnak 1904. évi február hó 6-án tartott üléséből.

Hausladen Mátyás s. k.,
titkár.

Rigó István s. k.,
elnök.

Vagyon.		Mérleg-számla.				Teher.			
	K.	f.	K.	f.		K.	f.	K.	f.
Pénztári készlet			2174	88	Üzletrészbetétek	57573	78		
Leltár-számla			668	47	Tartalékalap	5053	58		
Kölcsönök:					Kölcsön a központi egylettől	29652	50		
I. Üzletrészbetétekre	6160	48			Adóhátralék	244	04		
II. Kezesség és biztosítékokra	86843	72	93004	20	Különfélék	4	—	92527	90
					Nyereség			3319	65
			95847	55				95847	55

Tartozik.		Nyereség- és veszteség-számla.				Követel.			
	K.	f.	K.	f.		K.	f.	K.	f.
Adók és illetékek			1244	04	Kölcsönök utáni kamatok			7437	80
Forgalmi napló kamatai			1347	30					
Kezelési költségek:									
Fizetések	1344	—							
Egyéb kezelési költségek	182	81	1526	81					
Nyereség 3319 K. 65 f.									
Nyereség felosztása:									
A közp. általános alapnak 2%	66	38							
A tartalékalap 5% kamata	252	68							
A tartalékalap gyarapítására 5%	165	98							
Osztalék az 1902. évre 5%	2824	67							
Maradvány	9	94	3319	65					
			7437	80				7437	80

Nagybecskerek, 1903. évi december hó 31-én.

Sándor József s. k.,
pénztárnok.

Mittermayer Imre s. k.,
igazg. tag.

Rigó István s. k.,
igazg. tag.

Harzer József s. k.,
igazg. tag.

Hausladen Mátyás s. k.,
könyvvezető.

Jelen mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát megvizsgálván, annak egyes tételeit a fő- és mellékkönyvekkel teljesen meg-
 egyezőnek, a törvényben és szabályokban meghatározott alak szerint készültnek találtuk.

Nagybecskereken, 1904. évi január hó 17-én.

Stojkovits György s. k.,
felügy.-biz. tag.

Keresztes Aladár s. k.,
felügy.-biz. elnök.

Blaszovatz János s. k.,
felügy.-biz. tag.

(152-1.1)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.